

Міністерство охорони здоров'я України
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять

Навчальна дисципліна **«Основи патентознавства. Академічна доброчесність»**

Освітній рівень	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	228 «Педіатрія»
Освітня програма	«Педіатрія»

Кафедра аналітичної, фізичної та колоїдної хімії

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії

Протокол № 1 від 26 серпня 2022р.

Розглянуто та затверджено на засіданні ЦМК з природничих дисциплін

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Тема заняття № 1: Авторське право та суміжні права.

Компетенції:

- ✓ демонструвати знання та розуміння щодо основ авторського права та суміжних прав;
- ✓ розуміти суть поняття «авторське право» з точки зору медицини;
- ✓ демонструвати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ✓ демонструвати здатність працювати в команді.

Мета:

- ✓ пояснювати взаємозв'язок авторського права й розвитку культури;
- ✓ класифікувати об'єкти та суб'єкти авторського права і суміжних прав;
- ✓ проаналізувати особисті немайнові права та майнові права автора;
- ✓ розкрити значення авторського права у сфері медицини.

Обладнання:

1. Ксерокопії Цивільного кодексу України, статті 433-448.
2. Ксерокопії Закону України «Про авторське право і суміжні права» № 3793-ХІІ від 23.12.1993, статті 1, 7-10, 35-37.

План та організаційна структура заняття

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації <i>Актуальність теми:</i> авторське право в культурі та духовному розвитку суспільства відіграє важливу роль; автори літературних й художніх творів (об'єктів авторського права) потребують захисту від плагіату, недоброчесного привласнення та запозичення; в Україні в останні роки має місце тенденція зростання кількості та різноманітності порушень авторського права, зокрема піратства і плагіату.	Сприйняття	3 хв
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані засоби контролю)		8 хв
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Об'єкти та суб'єкти	Осмислення Розуміння	30 хв

	<p>авторського права.</p> <p>2. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав.</p> <p>3. Особисті немайнові права та майнові права автора.</p>		
	<p>Практичні завдання.</p> <p>1. Чи є порушенням авторського права копіювання фотографії в інтернеті та використання її в рекламних або інших комерційних цілях?</p> <p>2. Обґрунтувати важливість знань та розуміння поняття «авторське право» для медицини.</p> <p>Студенти працюють у групах та разом формують відповіді на поставлені завдання та їх обґрунтування. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.</p>	<p>Застосування на практиці</p> <p>Пошукова творча діяльність</p>	20 хв
	<p>Самостійна робота.</p> <p>Розподілити наступні об'єкти на ті, що є, і ті, що не є об'єктами авторського права: літературні твори, ідеї, процеси, методи діяльності або математичні концепції, комп'ютерні програми, закони, укази, постанови, рішення, державні символи України, грошові знаки, емблеми, затверджені органами державної влади, художні твори, повідомлення про новини, компіляції даних (бази даних).</p>	<p>Застосування на практиці</p> <p>Пошукова творча діяльність</p>	5 хв
	Узагальнення знань	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування)	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента		2 хв
	Інформування студентів про		1 хв

	тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи		
--	---	--	--

Рекомендована література.

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 3-6.

2. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ, статті 1, 7-15, 35-39 : станом на 5 січ. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

3. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV, статті 433-456 (глави 36 та 37) : станом на 1 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

Додаткова:

1. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент). *Укрпатент*. URL: <https://ukrpatent.org/uk> (дата звернення: 27.08.2022).

2. World intellectual property organization. *IP Services and Resources*. URL: <http://www.wipo.int/portal/en/index.html> (дата звернення: 27.08.2022).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Авторське право та суміжні права: загальні положення.
2. Об'єкти та суб'єкти авторського права і суміжних прав.

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
 Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
 Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 2: Винаходи та корисні моделі у педіатрії.

Компетенції:

- ✓ демонструвати знання та розуміння основних засад правової охорони винаходів (корисних моделей);
- ✓ розуміти суть поняття «винахід (корисна модель)» з точки зору медицини, зокрема, педіатрії;
- ✓ демонструвати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ✓ демонструвати здатність працювати в команді.

Мета:

- ✓ пояснювати загальні відомості щодо винаходів та корисних моделей;
- ✓ ознайомити з основними аспектами охорони прав на винаходи і корисні моделі;
- ✓ ознайомити зі зразками патентних документів, зразками патентних заявок, патентними грамотами на винаходи (корисні моделі), а також з міжнародними кодами INID;
- ✓ проаналізувати відмінність правової охорони винаходу та корисної моделі;
- ✓ розкрити особливості патентування винаходів (корисних моделей) у сфері медицини, зокрема, педіатрії.

Обладнання:

1. Ксерокопії Цивільного кодексу України, статті 459-470 (глава 39).
2. Ксерокопії Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» № 3687-ХІІ від 15.12.1993, статті 1, 6 та 7.
3. Зразки патентних документів на винаходи та корисні моделі.
4. Міжнародні коди INID.
5. Зразки патентних заявок на винаходи та корисні моделі.
6. Ксерокопії оригіналів патентних грамот на винаходи та корисні моделі.

План та організаційна структура заняття

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації <i>Актуальність теми:</i> перші винаходи в медицині були створені ще в доісторичні часи; особливе місце в системі цивільного права для сфери медицини посідає патентне право; результати інтелектуальної діяльності винахідників, медиків-	Сприйняття	3 хв

	винахідників відображаються в об'єктах патентного права.		
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані засоби контролю)		8 хв
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Загальні відомості про винахід та корисну модель. 2. Основи правової охорони винаходів та корисних моделей. 3. Винаходи та корисні моделі у сфері медицини.	Осмислення Розуміння	30 хв
	Практичне завдання – проаналізувати відмінність між винаходом та корисною моделлю. Студенти працюють у групах та разом формують відповідь на поставлене завдання та її обґрунтування. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	15 хв
	Самостійна робота. Формулювання «що не суперечить публічному порядку, принципам гуманності і моралі» не є конкретним, зокрема, для винаходів у медицині й біотехнології. Які винаходи (корисні моделі), на вашу думку, у сфері медицини (педіатрії) суперечать принципам гуманності і моралі і, відповідно, не можуть отримати правову охорону?	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	10 хв
	Узагальнення знань	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування)	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної		2 хв

	діяльності студента		
	Інформування студентів про тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи		1 хв

Рекомендована література.

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 6-10.

2. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-ХІІ, статті 1, 6 та 7 : станом на 14 жовт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

3. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV, статті 459-470 (глава 39) : станом на 1 серп. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

Додаткова:

1. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на корисні моделі : Наказ МОН України від 20.06.2001 р. № 469 : станом на 25 лип. 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0558-01#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

2. Про затвердження Правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель : Наказ МОН України від 22.01.2001 р. № 22 : станом на 25 лип. 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Винаходи та корисні моделі: загальні положення.
2. Правова охорона винаходів і корисних моделей.

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
 Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
 Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 3: Об'єкти винаходу «пристрій» та «спосіб».

Компетенції:

- ✓ демонструвати знання та розуміння особливостей структури опису до об'єктів винаходу «пристрій» та «спосіб»;
- ✓ демонструвати знання та розуміння можливих суттєвих ознак об'єктів винаходу «пристрій» та «спосіб»;
- ✓ розуміти об'єкти винаходу «пристрій» та «спосіб» з точки зору медицини;
- ✓ демонструвати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ✓ демонструвати здатність працювати в команді.

Мета:

- ✓ пояснювати можливі суттєві ознаки об'єктів винаходу «пристрій» та «спосіб»;
- ✓ трактувати особливості структури опису об'єктів винаходу «пристрій» та «спосіб»;
- ✓ проаналізувати оформлення графічних матеріалів для об'єкта винаходу «пристрій»;
- ✓ класифікувати пристрої у медицині;
- ✓ проаналізувати можливі об'єкти патентування способів в Україні.

Обладнання:

1. Ксерокопії наказу «Про затвердження правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель» № 22 від 22.01.2001, розділи 2.3, 3.3, 6, 10 та 13.
2. Зразки патентних документів на винаходи та корисні моделі.
3. Зразки патентних заявок на винаходи та корисні моделі.

План та організаційна структура заняття

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації <i>Актуальність теми:</i> пристрій – досить поширений об'єкт винаходу; до пристроїв, як об'єктів винаходів (корисних моделей), належать машини, механізми, прилади тощо; якщо звернутися до Спеціалізованої бази даних «Винаходи (корисні моделі) в Україні» (заданий пошук: «лікування»), то	Сприйняття	3 хв

	найпоширенішим винаходом буде спосіб лікування.		
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані засоби контролю)		8 хв
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Можливі суттєві ознаки для характеристики об'єктів винаходу «пристрій» та «спосіб». 2. Особливості структури опису до об'єктів винаходу «пристрій» та «спосіб». 3. Об'єкти патентування способів в Україні.	Осмислення Розуміння	30 хв
	Практичне завдання. В останній редакції Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» (№ 816-IX від 21.07.2020) введено нову для України норму: не можуть одержати правову охорону як винаходи (корисні моделі) хірургічні чи терапевтичні способи лікування людини або тварини, способи діагностики організму людини або тварини. Чи підтримуєте ви цю норму? Студенти працюють у групах та разом формують відповідь на поставлене завдання та її обґрунтування. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	15 хв
	Самостійна робота. Способи виготовлення лікарських композицій та біологічно активних добавок займають особливе місце серед інших об'єктів права інтелектуальної власності. Обґрунтувати правдивість	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	10 хв

	цього твердження.		
	Узагальнення знань	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування)	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента		2 хв
	Інформування студентів про тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи		1 хв

Рекомендована література.

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 10-15.

2. Наказ «Про затвердження правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель» № 22 від 22.01.2001, розділи 3.3, 6 та 10 зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01#Text>

Додаткова:

1. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на корисні моделі : Наказ МОН України від 20.06.2001 р. № 469 : станом на 25 лип. 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0558-01#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Можливі суттєві ознаки об'єктів винаходу «пристрій» та «спосіб».
2. Особливості змісту заявки на об'єкти винаходу «пристрій» та «спосіб».

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 4: Складання формули винаходу для різних об'єктів.

Компетенції:

- ✓ демонструвати знання та розуміння основних складових частин формули винаходу;
- ✓ знати особливості складання формули винаходу, а також формули для хімічної сполуки та для застосування відомого об'єкта за новим неочевидним призначенням;
- ✓ демонструвати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ✓ демонструвати здатність працювати в команді.

Мета:

- ✓ класифікувати та пояснювати складові частини формули винаходу;
- ✓ аналізувати одноланкові та багатоланкові формули;
- ✓ трактувати формулу винаходу для хімічної сполуки;
- ✓ трактувати формулу винаходу для застосування відомого об'єкта за новим неочевидним призначенням.

Обладнання:

1. Ксерокопії наказу «Про затвердження правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель» № 22 від 22.01.2001, розділ 7.
2. Зразки патентних документів на винаходи та корисні моделі.
3. Зразки патентних заявок на винаходи та корисні моделі.

План та організаційна структура заняття

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації <i>Актуальність теми:</i> формула винаходу (корисної моделі) призначена для визначення обсягу правової охорони; вона має стисло і ясно відображати суть винаходу.	Сприйняття	3 хв
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані засоби контролю)		8 хв
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Складові частини формули винаходу та її види. 2. Формула винаходу для хімічної сполуки. 3. Формула винаходу для	Осмислення Розуміння	30 хв

	застосування відомого об'єкта за новим неочевидним призначенням.		
	<p>Практичне завдання – аналіз формули винаходу на прикладі реального об'єкта, взятого з бази даних Держпатенту.</p> <p>Приклад формули: Дієтична добавка, що містить екстракт плодів глоду, спирт етиловий 40 % та воду очищену, яка відрізняється тим, що додатково містить екстракт плодів шипшини, екстракт плодів горобини звичайної, при наступному співвідношенні компонентів, мас. %: екстракт плодів глоду – 3,0–7,0; екстракт плодів шипшини – 3,0–7,0; екстракт плодів горобини звичайної – 1,5–4,5; спирт етиловий 40 % – 35,0-50,0; вода очищена – решта.</p> <p>Студенти працюють у групах та разом формують відповідь на поставлене завдання та її обґрунтування. Кожна група отримує свій варіант формули винаходу. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.</p>	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	15 хв
	Самостійна робота. Охарактеризувати відмінність одноланкової формули від багатоланкової.	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	10 хв
	Узагальнення знань	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування)	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента		2 хв
	Інформування студентів про		1 хв

	тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи		
--	---	--	--

Рекомендована література.

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 16-18.

2. Наказ «Про затвердження правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель» № 22 від 22.01.2001, розділ 7 зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-01#Text>

Додаткова:

1. Про затвердження Положення про Державний реєстр патентів України на корисні моделі : Наказ МОН України від 20.06.2001 р. № 469 : станом на 25 лип. 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0558-01#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Значення формули винаходу.
2. Одноланкові та багатоланкові формули винаходу.

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 5: Промислові зразки у педіатрії.

Компетенції:

- ✓ демонструвати знання та розуміння основних засад правової охорони промислових зразків;
- ✓ розуміти суть поняття «промисловий зразок» з точки зору медицини, зокрема, педіатрії;
- ✓ знати процедуру складання та подачі заявки на промисловий зразок;
- ✓ демонструвати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ✓ демонструвати здатність працювати в команді.

Мета:

- ✓ пояснювати можливі суттєві ознаки для промислових зразків;
- ✓ ознайомити зі зразками патентних документів, зразками патентних заявок, патентними грамотами на промислові зразки;
  - ✓ ознайомити з основними аспектами основ правової охорони промислових зразків;
  - ✓ проаналізувати структуру заявки на промисловий зразок;
  - ✓ розкрити значення промислових зразків у сфері медицини, зокрема, педіатрії.

Обладнання:

1. Ксерокопії Цивільного кодексу України, статті 459-470 (глава 39).
2. Ксерокопії Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» № 3688-ХІІ від 15.12.1993, статті 1, 5 та 6.
3. Зразки патентних документів на промислові зразки.
4. Міжнародні коди INID.
5. Зразки патентних заявок на промислові зразки.
6. Ксерокопії оригіналів патентних грамот на промислові зразки.

План та організаційна структура заняття

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації <i>Актуальність теми:</i> охорона промислового зразка сприяє економічному розвитку, активізуючи художню творчість в промисловості і виробництві, а також в традиційних сферах мистецтва і художніх промислах	Сприйняття	3 хв
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані		8 хв

	засоби контролю)		
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Промислові зразки: загальні відомості. 2. Можливі суттєві ознаки промислових зразків. 3. Заявка на промисловий зразок.	Осмислення Розуміння	30 хв
	Практичне завдання – класифікувати об’єкти промислового зразка у медицині (педіатрії) та обґрунтувати їх значимість для розвитку медицини (педіатрії). Студенти працюють у групах та разом формують відповідь на поставлене завдання та її обґрунтування. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	20 хв
	Самостійна робота. Визначити, які з наведених об’єктів належать і не належать до об’єктів промислового зразка: форма, промислові споруди, малюнок, об’єкти архітектури, друкована продукція, об’єкти газоподібних речовин, об’єкти сипких речовин.	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	5 хв
	Узагальнення знань	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування)	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента		2 хв
	Інформування студентів про тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи		1 хв

Рекомендована література.

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 18-22.

2. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» № 3688-XII від 15.12.1993, статті 1, 5 та 6, зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>

3. Цивільний кодекс України, статті 459-470 (глава 39), зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Додаткова:

1. Про затвердження Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на промисловий зразок та видачу ліцензії на використання промислового зразка : Наказ МОН України від 03.08.2001 р. № 574 : станом на 25 лип. 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0716-01#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

2. Про затвердження Правил складання та подання заявки на промисловий зразок : Наказ МОН України від 18.02.2002 р. № 110 : станом на 25 лип. 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-02#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Об'єкти промислового зразка.
2. Критерії охороноздатності промислового зразка.

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 6: Знаки для товарів і послуг, що мають відношення до педіатрії.

Компетенції:

- ✓ демонструвати знання та розуміння основних засад правової охорони знаків для товарів та послуг;
- ✓ розуміти суть поняття «знаки для товарів і послуг» з точки зору медицини, зокрема, педіатрії;
- ✓ демонструвати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ✓ демонструвати здатність працювати в команді.

Мета:

- ✓ класифікувати знаки для товарів і послуг;
- ✓ пояснювати умови надання правової охорони для знаків для товарів і послуг;
- ✓ класифікувати знаки для товарів і послуг у медицині (педіатрії) та фармації;
- ✓ трактувати права власника свідоцтва України на знак для товарів і послуг;
- ✓ ознайомити зі зразками патентних документів, зразками патентних заявок, патентними грамотами на знаки для товарів і послуг.

Обладнання:

1. Ксерокопії Цивільного кодексу України, статті 489-491 (глава 43).
2. Ксерокопії Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» № 3689-ХІІ від 15.12.1993, статті 1, 5 та 6.
3. Зразки патентних документів на знаки для товарів і послуг.
4. Міжнародні коди INID.
5. Зразки патентних заявок на знаки для товарів і послуг.
6. Ксерокопії оригіналів патентних грамот на знаки для товарів і послуг.

План та організаційна структура заняття

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації <i>Актуальність теми:</i> знаки допомагають споживачеві розрізнити товари різних виробників; в силу певних причин виникло право на комерційне найменування, право на торговельну марку, право на географічне зазначення.	Сприйняття	3 хв
	Контроль початкового рівня		8 хв

	підготовки (стандартизовані засоби контролю)		
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Знаки для товарів і послуг: загальні відомості. 2. Умови надання правової охорони для торговельних марок. 3. Права власника свідоцтва України на знак для товарів і послуг (торговельну марку).	Осмислення Розуміння	30 хв
	Практичне завдання – класифікувати та деталізувати використання товарних знаків у медицині (педіатрії) та фармації. Студенти працюють у групах та разом формують відповідь на поставлене завдання та її обґрунтування. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	20 хв
	Самостійна робота. Визначити, які із позначень можуть одержати правову охорону: словесні у вигляді слів або сполучень літер, які не мають розрізняльної здатності; зображувальні у вигляді графічних композицій будь-яких форм на площині; державні герби, прапори й емблеми; об'ємні у вигляді фігур або їх композицій у трьох вимірах; емблеми; скорочені або повні найменування міжнародних міжурядових організацій; комбінації словесних, зображувальних та об'ємних позначень; офіційні контрольні, гарантійні та пробірні клейма; печатки; офіційні назви держав;	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	5 хв

	нагороди та відзнаки.		
	Узагальнення знань	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування)	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента		2 хв
	Інформування студентів про тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи		1 хв

Рекомендована література.

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 22-26.

2. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» № 3689-ХІІ від 15.12.1993, статті 1, 5 та 6, зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>

3. Цивільний кодекс України, статті 489-491 (глава 43), зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Додаткова:

1. Про затвердження Правил складання і подання заявки на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг : Наказ Держ. патент. відомства України від 28.07.1995 р. № 116 : станом на 25 лип. 2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0276-95#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 7: Ліцензування – як законний засіб використання об’єктів інтелектуальної власності.

Компетенції:

- ✓ демонструвати знання та розуміння основних засад ліцензування як законного способу використання об’єктів інтелектуальної власності ;
- ✓ демонструвати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ✓ демонструвати здатність працювати в команді.

Мета:

- ✓ трактувати поняття ліцензії на право користування об’єктами інтелектуальної власності;
- ✓ аналізувати та класифікувати ліцензійні договори;
- ✓ пояснити ціноутворення та види платежів для отримання ліцензії.

Обладнання:

1. Ксерокопії Цивільного кодексу України, статті 1107-1114 (глава 75).

План та організаційна структура заняття

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації <i>Актуальність теми:</i> найбільш поширеним договором щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності є ліцензійний договір; світова практика та накопичений досвід з часом удосконалили його.	Сприйняття	3 хв
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані засоби контролю)		8 хв
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Ліцензування: основні терміни. 2. Ліцензійний договір та його види. 3. Ціноутворення та види платежів для отримання ліцензії.	Осмислення Розуміння	30 хв
	Практичне завдання – назвати основні принципи державної	Застосування на практиці	15 хв

	політики у сфері ліцензування. Студенти працюють у групах та разом формують відповідь на поставлене завдання та її обґрунтування. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.	Пошукова творча діяльність	
	Самостійна робота. Яку роль, на вашу думку, відіграє ліцензування у сфері медицини, зокрема, педіатрії?	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	10 хв
	Узагальнення знань	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування)	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента		2 хв
	Інформування студентів про тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи		1 хв

Рекомендована література.

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 26-29.

2. Цивільний кодекс України, статті 1107-1114 (глава 75), зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

Додаткова:

1. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент). *Укрпатент*. URL: <https://ukrpatent.org/uk> (дата звернення: 27.08.2022).

2. World intellectual property organization. *IP Services and Resources*. URL: <http://www.wipo.int/portal/en/index.html> (дата звернення: 27.08.2022).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Ліцензійний договір як правова форма передачі прав на об'єкти промислової власності.

2. Порядок розрахунків за ліцензійними договорами.

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії, Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії, Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 8: Проведення патентного пошуку.

Компетенції:

- ✓ демонструвати знання та розуміння основних засад проведення патентного пошуку;
- ✓ демонструвати здатність шукати, обирати й оцінювати якість джерел для проведення патентного пошуку;
- ✓ володіти навичками швидкого та релевантного пошуку інформації;
- ✓ володіти навичками застосування електронних засобів пошуку інформації;
- ✓ демонструвати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ✓ демонструвати здатність працювати в команді.

Мета:

- ✓ пояснювати поняття «патентний пошук» та його значення;
- ✓ класифікувати критерії пошуку в патентних базах даних;
- ✓ проаналізувати вибір джерела патентної інформації для патентного пошуку;
- ✓ проаналізувати можливості інтернету як джерела інформації для патентного пошуку.

Обладнання:

1. Перелік національних баз даних різних країн.

План та організаційна структура заняття

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації <i>Актуальність теми:</i> патентний пошук проводять з метою встановлення рівня техніки для визначення новизни можливого об'єкта потенційного винаходу (корисної моделі), для звіту про патентні дослідження, при визначенні патентної чистоти продукції.	Сприйняття	3 хв
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані засоби контролю)		8 хв
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Критерії пошуку в патентних базах даних.	Осмислення Розуміння	30 хв

	2. Види патентного пошуку. 3. Вибір джерел патентної інформації для патентного пошуку.		
	Практичне завдання – обґрунтувати якість та можливості інтернету як джерела інформації для патентного пошуку. Студенти працюють у групах та разом формують відповідь на поставлене завдання та її обґрунтування. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	15 хв
	Самостійна робота. Який вид патентного пошуку ви вважаєте найбільш зручним та чому?	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	10 хв
	Узагальнення знань	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування)	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента		2 хв
	Інформування студентів про тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи		1 хв

Рекомендована література.

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 29-32.

Додаткова:

2. Спеціальна інформаційна система Укрпатенту. URL: <https://sis.ukrpatent.org/uk/search/simple/> (дата звернення: 27.08.2022).

3. Міжнародна патентна класифікація у перекладі українською мовою, введено в дію наказом від 22.12.2021 № 292-Н/2021. URL: <https://base.uipv.org/mpk2009/index.html?level=c&version=2> (дата звернення: 27.08.2022).

4. Міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрації знаків (Ніццька класифікація) у перекладі українською мовою, введено в дію наказом від

21.12.2021 № 289-Н/2021. URL: <https://nice.uipv.org/info/classes> (дата звернення: 27.08.2022).

5. Міжнародна класифікація зображувальних елементів знаків (Віденська класифікація) у перекладі українською мовою, введено в дію наказом від 11.01.2018 № 20. URL: <https://base.uipv.org/vienna/> (дата звернення: 27.08.2022).

6. Міжнародна класифікація промислових зразків (Локарнська класифікація) у перекладі українською мовою, введено в дію наказом від 07.12.2020 № 176-Н/2020. URL: <https://base.uipv.org/locarno/> (дата звернення: 27.08.2022).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Поняття «патентний пошук».
2. Джерела патентної інформації.

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 9: Академічна доброчесність відповідно до закону України «Про освіту».

Компетенції:

- ✓ демонструвати здатність діяти у професійній та навчальній діяльності із позицій академічної доброчесності;
- ✓ усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності;
- ✓ оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності.

Мета:

- ✓ пояснювати умови дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти;
- ✓ трактувати види порушення академічної доброчесності: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання;
- ✓ проаналізувати типи академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності.

Обладнання:

1. Ксерокопії статті 42 Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017.

План та організаційна структура заняття:

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання.	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації. <i>Актуальність теми:</i> формування академічної доброчесності як складника академічної культури є невід'ємною умовою трансформації вищої освіти в Україні; академічна доброчесність – довгострокова інвестиція, що забезпечує формування довіри до освіти і науки, та приведе до суспільного прогресу, зростання рівня соціально-економічного розвитку.	Сприйняття	3 хв
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані засоби контролю).		8 хв
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань	Осмислення	30 хв

	<p>відповідно до теми заняття.</p> <p>1. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти.</p> <p>2. Види порушень академічної доброчесності.</p> <p>3. Відповідальність за порушення академічної доброчесності.</p>	Розуміння	
	<p>Практичне завдання – «рецепт» академічної доброчесності.</p> <p>Студенти працюють у групах та разом формують відповіді на такі питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – якими якостями має володіти особистість для дотримання норм академічної доброчесності? – які чинники сприяють дотриманню норм академічної доброчесності? – які чинники сприяють порушенню норм академічної доброчесності? <p>Кожна група представляє та захищає свій «рецепт» академічної доброчесності.</p>	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	15 хв
	<p>Самостійна робота.</p> <p>Аргументувати та довести важливість (або не важливість) дотримання норм академічної доброчесності для професії лікаря.</p>	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	10 хв
	Узагальнення знань.	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування).	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента.		2 хв
	Інформування студентів про тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи.		1 хв

Рекомендована література:

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 32-35.

2. Положення про академічну доброчесність у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця, Київ, 2020, 10 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1EVG51GI8sz8sVBgCH58ume5_aBnK4ccl/view (дата звернення: 27.08.2022).

3. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ, стаття 50 : станом на 5 січ. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII, статті 16, 58, 63 : станом на 12 трав. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, стаття 42 : станом на 5 лип. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

Додаткова

1. Центр академічної етики та досконалості в освіті «Етос». *Академічна доброчесність*. URL: <http://e-csr.org.ua/> (дата звернення: 27.08.2022).

2. International Center for Academic Integrity. *Resources*. URL: <https://academicintegrity.org/> (дата звернення: 27.08.2022).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Поняття «академічна доброчесність» та її фундаментальні цінності.
2. Дотримання норм академічної доброчесності.

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 10: Плагіат, як спосіб порушення академічної доброчесності.

Компетенції:

- ✓ демонструвати здатність самостійно виконувати навчальні завдання;
- ✓ усвідомлювати цінність набуття нових знань та академічні норми, яких слід дотримуватися.

Мета:

- ✓ класифікувати форми академічного плагіату;
- ✓ трактувати проблеми виявлення плагіату та засоби його попередження;
- ✓ проаналізувати найпоширеніші методи приховування плагіату.

Обладнання:

1. Ксерокопії статті 42 Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017.
2. Ксерокопії статті 50 Закону України «Про авторське право та суміжні права» № 3792-XII від 23.12.1993.

План та організаційна структура заняття:

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації <i>Актуальність теми:</i> явище плагіату має багатовікову історію; у сучасну добу нових технологій проблема привласнення авторства суттєво загострилася.	Сприйняття	3 хв
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані засоби контролю).		8 хв
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Поняття та різновиди академічного плагіату. 2. Огляд систем для виявлення текстових запозичень (Urkund, Turnitin, Copyscape, PlagAware, StrikePlagiarism). 3. Методи приховування плагіату.	Осмислення Розуміння	30 хв
	Практичне завдання – чи можна вважати академічний плагіат порушенням	Застосування на практиці Пошукова творча	15 хв

	авторського права? Студенти працюють у групах та разом формують відповідь на поставлену задачу та її обґрунтування. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.	діяльність	
	Самостійна робота. Чи згодні ви із твердженням, що «плагіат = крадіжка»? Відповідь обґрунтувати.	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	10 хв
	Узагальнення знань	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування).	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента.		2 хв
	Інформування студентів про тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи.		1 хв

Рекомендована література:

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 35-39.

2. Положення про академічну доброчесність у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця, Київ, 2020, 10 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1EVG51GI8sz8sVBgCH58ume5_aBnK4ccl/view (дата звернення: 27.08.2022).

3. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ, стаття 50 : станом на 5 січ. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

6. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII, статті 16, 58, 63 : станом на 12 трав. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, стаття 42 : станом на 5 лип. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 27.08.2022).

Додаткова

1. Центр академічної етики та досконалості в освіті «Етос». Академічна доброчесність. URL: <http://e-csr.org.ua/> (дата звернення: 27.08.2022).

2. International Center for Academic Integrity. *Resources*. URL: <https://academicintegrity.org/> (дата звернення: 27.08.2022).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Поняття «академічний плагіат».
2. Форми академічного плагіату.

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 11: Основи академічного письма.

Компетенції:

- ✓ демонструвати здатність формулювати і чітко висловлювати власні думки;
- ✓ володіти інструментарієм продукування наукових текстів;
- ✓ володіти навичками самоорганізації для здійснення успішної наукової діяльності;
- ✓ усвідомлювати важливість грамотного усного і писемного наукового мовлення.

Мета:

- ✓ проаналізувати особливості наукової комунікації XXI століття;
- ✓ пояснювати особливості наукового тексту;
- ✓ класифікувати основні види наукового тексту.

Обладнання:

1. Примірники тез доповідей, наукових статей, монографій та дисертацій.

План та організаційна структура заняття:

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання.	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації. <i>Актуальність теми:</i> завдяки мові людина відбувається як інтелектуальний феномен, що здатний пізнавати, освоювати і, зрештою, творити новий світ; без умінь і навичок написання наукових текстів, досягнення і самореалізація вченого будуть мінімальними.	Сприйняття	3 хв
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані засоби контролю).		8 хв
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Наукові комунікації XXI століття. 2. Види наукового тексту. 3. Практичні поради щодо написання академічних текстів та представлення результатів дослідження.	Осмислення Розуміння	30 хв

	Практичне завдання – чи важлива наукова комунікація для майбутніх медиків? Студенти працюють у групах та разом формують відповідь на поставлену задачу та її обґрунтування. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	15 хв
	Самостійна робота. Охарактеризувати вплив інформаційно-комп'ютерних технологій на розвиток наукової комунікації.	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	10 хв.
	Узагальнення знань.	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування).	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента.		2 хв
	Інформування студентів про тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи.		1 хв

Рекомендована література:

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 39-44.

Додаткова:

1. Центр академічної етики та досконалості в освіті «Етос». *Академічна доброчесність*. URL: <http://e-csr.org.ua/> (дата звернення: 27.08.2022).

2. International Center for Academic Integrity. *Resources*. URL: <https://academicintegrity.org/> (дата звернення: 27.08.2022).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Поняття «наукова комунікація» та «науковий текст».
2. Особливості та види наукового тексту.

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії, Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії, Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 12: Пошук наукової інформації.

Компетенції:

- ✓ демонструвати здатність шукати, обирати й оцінювати якість джерел;
- ✓ володіти навичками швидкого та релевантного пошуку інформації;
- ✓ володіти навичками застосування електронних засобів пошуку інформації;
- ✓ демонструвати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ✓ демонструвати здатність працювати в команді.

Мета:

- ✓ пояснити характеристики процесу інформаційного пошуку;
- ✓ проаналізувати значення наукової інформації;
- ✓ класифікувати інформаційні джерела;
- ✓ проаналізувати особливості пошуку наукової інформації в інтернеті;
- ✓ проаналізувати специфіку діяльності загальнодержавних бібліотек та баз даних наукової літератури.

Обладнання:

1. Перелік загальнодержавних бібліотек та баз даних наукової інформації з вказаними електронними адресами та короткою характеристикою.

План та організаційна структура заняття:

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання.	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації. <i>Актуальність теми:</i> для успішного виконання наукової роботи потрібно здійснювати пошук необхідної інформації; значення та роль інформації полягають у тому, що без оперативної, повної та якісної інформації не може бути проведено будь-яке наукове дослідження.	Сприйняття	3 хв
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані засоби контролю).		8 хв
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Значення наукової інформації. Особливості процесу пошуку наукової	Осмислення Розуміння	30 хв

	літератури. 2. Зміст та характер інформаційних джерел. 3. Пошук наукової інформації в мережі Internet.		
	Практичне завдання – Internet чи бібліотека? Студенти працюють у групах та разом формують переваги та недоліки пошуку інформації у системі Internet та у бібліотеці; роблять вибір на користь одного варіанту пошуку інформації та обґрунтовують його. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	15 хв
	Самостійна робота. Описати етапи інформаційного пошуку для навчальної діяльності (з власного досвіду).		10 хв
	Узагальнення знань.	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування).	Відтворювання	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента.		2 хв
	Інформування студентів про тему наступного заняття та завдання до самостійної роботи.		1 хв

Рекомендована література:

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 44-46.

2. Бібліотека Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. Наукові бази даних. URL: <https://librarynmu.com/bazy-danykh> (дата звернення: 27.08.2022).

3. Інституційний репозитарій Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. URL: <http://ir.librarynmu.com/> (дата звернення: 27.08.2022).

4. Бібліотека Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. Електронний каталог. URL: <http://ek.librarynmu.com/cgi->

bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64_ft.exe?C21COM=F&LNG=uk&I21DBN=NMU_FULLTEXT&P21DBN=NMU&Z21ID=&S21CNR=5 (дата звернення: 27.08.2022).

Додаткова:

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 27.08.2022).

2. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/> (дата звернення: 27.08.2022).

3. Державна історична бібліотека України. URL: <http://www.dibu.kiev.ua/> (дата звернення: 27.08.2022).

4. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://gntb.gov.ua/ua/> (дата звернення: 27.08.2022).

5. Google Scholar. URL: <https://scholar.google.com.ua/> (дата звернення: 27.08.2022).

6. Scopus. URL: <https://www.scopus.com/> (дата звернення: 27.08.2022).

7. Web of Science. URL: <https://clarivate.com/cis/solutions/web-of-science/> (дата звернення: 27.08.2022).

8. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/> (дата звернення: 27.08.2022).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Поняття «наукова інформація» та «інформаційний пошук».
2. Електронний пошук наукової інформації.

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії,
Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

Тема заняття № 13: Цитування та бібліографування.

Компетенції:

- ✓ описувати грамотно та коректно посилання на джерело;
- ✓ володіти навичками правильного цитування;
- ✓ усвідомлювати важливість та необхідність бібліографічної культури як критерію наукової етики;
- ✓ демонструвати повагу до здобутків інших авторів і до інституту інтелектуальної власності у професійній та навчальній діяльності;
- ✓ демонструвати здатність працювати в команді.

Мета:

- ✓ пояснювати елементи опису бібліографічного запису;
- ✓ класифікувати види бібліографічного запису;
- ✓ проаналізувати правила складання бібліографічних посилань.

Обладнання:

1. Ксерокопії ДСТУ 8302:2015.

План та організаційна структура заняття:

Назва етапу	Опис етапу	Рівні засвоєння	Час
Підготовчий (15% від тривалості заняття)	Організаційні питання.	Ознайомлення	1 хв
	Формування мотивації. <i>Актуальність теми:</i> невід’ємним елементом будь-якої наукової праці є її бібліографічний апарат; найважливішою характеристикою якості наукової праці є її бібліографічна культура.	Сприйняття	3 хв
	Контроль початкового рівня підготовки (стандартизовані засоби контролю).		8 хв
Основний (65%)	Диспут та обговорення питань відповідно до теми заняття. 1. Бібліографічне посилання. Загальні положення. 2. Види бібліографічних посилань. 3. Правила складання бібліографічних посилань.	Осмислення Розуміння	30 хв
	Практичне завдання – чи можна вважати помилки	Застосування на практиці	15 хв

	цитують академічним плагіатом? Студенти працюють у групах та разом формують відповідь на поставлене завдання та її обґрунтування. Кожна група представляє та захищає свою відповідь.	Пошукова творча діяльність	
	Самостійна робота. Як ви розумієте якісні та кількісні характеристики бібліографічних посилань? Що важливіше?	Застосування на практиці Пошукова творча діяльність	10 хв
	Узагальнення знань.	Закріплення	5 хв
Заключний (20%)	Контроль кінцевого рівня підготовки (письмове тестування).	Відтворення	15 хв
	Загальна оцінка навчальної діяльності студента.		3 хв

Рекомендована література:

Основна:

1. Зайцева Г.М., Пушкарьова Я.М., Гождзінський С.М. Основи патентознавства. Академічна доброчесність: навчально-методичний посібник / НМУ, 2022. – с. 46-55.

2. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Набув чинності з 01.07.2016. Київ: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).

Додаткова:

1. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять: ДСТУ 3017:2015 / Нац. стандарт України. Набув чинності з 01.07.2016. Київ: УкрНДНЦ, 2016. 42 с. (Інформація та документація).

Питання до самопідготовки студента до практичного заняття:

1. Поняття «бібліографічний запис» та «бібліографічний опис».
2. Елементи бібліографічного опису.

Розробники методичної рекомендації:

Пушкарьова Я.М., доцентка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії, Зайцева Г.М., завідувачка кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії, Гождзінський С.М. доцент кафедри аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.